

Mål C-633/23

Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler

Datum för ingivande:

23 oktober 2023

Hänskjutande domstol:

Cour d'appel de Bruxelles (Belgien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

18 oktober 2023

Klagande:

Electrabel SA

Fédération belge des entreprises électriques et gazières

Organisatie voor Duurzame Energie Vlaanderen ASBL

Wind4Wallonia 2 SA

Luminus SA

EDF Belgium SA

Activent Wallonie SCRL

Eol'Wapi

Lumiwind C

Luminus Wind Together SC

Motpart:

Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz (CREG)

Övriga deltagare i förfarandet:

État belge (belgiska staten)

Saken i det nationella målet

Ogiltigförklaring av beslutet av Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz (kommissionen för reglering av el och gas) (nedan kallad CREG) (B)2511 av den 28 februari 2023 om den förlaga för deklaration som ska inges av de som är skyldiga att betala den avgift som införts inom ramen för taket för marknadsintäkter för elproducenter (nedan kallat det angripna beslutet). Det angripna beslutet finns tillgängligt på följande internetadress: <https://www.creg.be/fr/publications/decision-b2511>.

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 Genom att anta sin förordning (EU) 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna (nedan kallad förordning 2022/1854) avsåg Europeiska unionens råd, mot bakgrund av kraftigt ökade priser, att ”mildra effekterna av höga energipriser genom exceptionella, riktade och tidsbegränsade åtgärder” (artikel 1 i denna förordning). När det gäller elmarknaden föreskrivs i förordningen särskilt att det ska fastställas ett obligatoriskt tak för marknadsintäkter och regler för fördelning av överintäkter (se kapitel II, avsnitt 2, särskilt artiklarna 6 och 7 i samma förordning).
- 2 Enligt artikel 2.5 i förordning 2022/1854 ska ”marknadsintäkter” förstås som ”realiserade intäkter som en producent erhåller i utbyte mot försäljning och leverans av el i unionen, oavsett i vilken avtalsform utbytet sker, inbegripet energiköpsavtal och annan risksäkring mot fluktuationer på grossistmarknaden för el, och exklusiv stöd från medlemsstaterna”. Med ”överintäkter” avses ”en positiv skillnad mellan producenternas marknadsintäkter per MWh el och det tak för marknadsintäkter på 180 EUR per MWh el som föreskrivs i artikel 6.1” (artikel 2 punkt 9 i förordning 2022/1854).
- 3 I artikel 6.1 i denna förordning föreskrivs att ”[p]roducenters marknadsintäkter från elproduktion från de källor som avses i artikel 7.1 [det vill säga kärnenergi, vindenergi, solenergi, geotermisk energi, vattenkraft utan vattenmagasin, biomassa utom biometan, avfall, brunkol, råpetroleumprodukter och torv] ska begränsas till högst 180 EUR per MWh producerad el.”
- 4 Den princip som antagits är således att de aktörer på elmarknaden som gynnas av exceptionellt höga elpriser mot bakgrund av systemet för fastställande av elpriset på dagen före-grossistmarknaden, utan att deras kostnader ökar i motsvarande grad, kommer att få se sina intäkter, som överskrider ett visst tak, uppfångade av staterna, vilket gör det möjligt för dem att finansiera riktade åtgärder till förmån för användarna. Det fastställda taket är betydligt högre än de genomsnittliga höglastpriserna på marknaden före februari 2022 och tanken är att marknadsaktörerna, när de fattade sina ursprungliga investeringsbeslut, inte räknade med att de skulle få så höga intäktsnivåer, som därför utgör extraordinära intäkter, genom en icke-förutsebar effekt.

- 5 Den 22 december 2022 införde den belgiska lagstiftaren, i enlighet med förordning 2022/1854, ett kapitel V b med rubriken ”Tak för marknadsintäkter från elproducentmarknaden”, bestående av en artikel 22b och en artikel 22c, i loi du 29 avril 1999 relative à l’organisation du marché de l’électricité (lagen av den 29 april 1999 om organisationen av elmarknaden (nedan kallad ellagen). Denna ändring infördes genom loi du 16 décembre 2022 modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l’organisation du marché de l’électricité et introduisant un plafond sur les recettes issues du marché des producteurs d’électricité (lagen av den 16 december 2022 om ändring av lagen av den 29 april 1999 om organisationen av elmarknaden och om införande av ett tak för intäkterna från elproducentmarknaden) (nedan kallad lagen av den 16 december 2022).
- 6 Genom den nya artikel 22b i ellagen införs ett tak för intäkter från elproducentmarknaden genom en avgift till förmån för staten som motsvarar 100 procent av de så kallade ”överintäkter” som realiserats mellan den 1 augusti 2022 och den 30 juni 2023 (nedan kallad avgiften). Med överintäkter avses intäkter som överstiger ett tak som fastställts till 130 euro per MWh el (artikel 22b.4 i ellagen). I artikel 22b.5 i nämnda lag definieras marknadsintäkter som de intäkter som berörda gäldenärer realiserat för varje transaktion i utbyte mot försäljning och leverans av el under den aktuella perioden. I andra stycket i denna bestämmelse föreskrivs presumtioner (beroende på typen av produktionsanläggning) för fastställandet av dessa intäkter. Dessa presumtioner grundar sig i huvudsak på de transaktioner som gäldenären förväntas ha realiserat (se punkt 10 och följande punkter i förevarande sammanfattning).
- 7 Enligt artikel 22b.6 i ellagen ska CREG fastställa förlagan för deklaration och formatet på de dokument som ska inges av dem som ska betala avgiften i syfte att fastställa avgiften. Enligt punkt 7 i samma artikel ska CREG för varje gäldenär föreslå den avgift som ska betalas och varje förslag ska därefter översändas till den federala myndigheten för ekonomi (punkt 8). CREG ansvarar även för att kontrollera gäldenärernas deklaration (artikel 22c.1 i ellagen). Efter att ha mottagit CREG:s förslag ska den federala myndigheten för ekonomi fastställa den avgift som ska betalas (artikel 22c.2 i denna lag). Om en gäldenär inte lämnar in en deklaration i tid eller om deklarationen är ofullständig, kan CREG föreslå en automatisk avgift (artikel 22c.7 andra stycket i nämnda lag).
- 8 Med stöd av ellagen fattade CREG det angripna beslutet, vilket klagandena i det nationella målet, det vill säga bolag som är verksamma inom sektorn för produktion och leverans av el och företagsgrupper inom denna sektor, har yrkat att den hänskjutande domstolen ska ogiltigförklara, bland annat på den grunden att detta beslut inte är förenligt med förordning 2022/1854.

Parternas huvudargument och den hänskjutande domstolens bedömning

Användningen av presumtioner för att fastställa intäkter

- 9 Klagandena i målet vid den nationella domstolen har kritiserat användningen av presumtioner för fastställandet av elproducenternas marknadsintäkter. Vad gäller de handlingar/uppgifter som ska översändas enligt den förlaga för deklaration som fastställs i det angripna beslutet, återges i beslutet de presumtioner som fastställs i artikel 22c.5 andra stycket i ellagen. När användaren deklarerar sina intäkter på den plattform som CREG föreskrivit för detta ändamål måste denne därför ”välja den (eller de) presumtion(er) som är lämplig(a) i en rullgardinsmeny ...” (punkt 83 i det angripna beslutet).
- 10 Den första och den andra presumtionen (som föreskrivs i artikel 22b.5 andra stycket punkterna 1 och 2 i ellagen) är tillämpliga på kärnkraftverken Doel 3 och 4, Tihange 2 och 3, å ena sidan, och Tihange 1, å andra sidan. De kan inte motbevisas.
- 11 Den tredje presumtionen (artikel 22b.5 andra stycket punkt 3 i ellagen) är tillämplig på anläggningar som inte omfattas av de två första presumtionerna och vars produktion omfattas av ett avtal om köp av el.
- 12 Den fjärde presumtionen (artikel 22b.5 andra stycket punkt 4 i ellagen) är tillämplig på anläggningar som inte täcks av de tre första presumtionerna och som inte omfattas av en stödordning för produktion (såvida det inte i denna stödordning föreskrivs att stödbeloppet inte beror på förändringar i elpriset).
- 13 Den femte presumtionen (artikel 22b.5 andra stycket punkt 5 i ellagen) är tillämplig på anläggningar som inte omfattas av de fyra första presumtionerna.
- 14 Den första till den femte presumtionen bygger i huvudsak på ett antagande om att elen har sålts per dag till elpriset för var och en av dessa dagar på en elhandelsplattform om elen säljs på termin, och per timme om elen säljs på dagen före-marknaden.
- 15 Den tredje till den femte presumtionen kan motbevisas om gäldenären kan visa att intäkterna från marknaden skiljer sig från dem som fastställts med stöd av dessa presumtioner och kan motivera användningen av en annan försäljningsstrategi än den som föreskrivs i den presumtion som den avgiftsskyldige vill motbevisa (artikel 22b.5 andra stycket punkt 6 i ellagen och punkt 142 i det angripna beslutet). Det är dock administrativt betungande att motbevisa denna presumtion, eftersom det kräver att den avgiftsskyldige framlägger bevis för sina faktiska marknadsintäkter ”för hela sin produktionsanläggning”, vilket därför avser såväl anläggningar som omfattas av avgiftssystemet som andra (till exempel gas- och kolteknik).
- 16 Dessutom är denna motbevisbara karaktär i sig föremål för nya presumtioner som inte kan motbevisas.

- 17 För det första ska, enligt artikel 22b.5 andra stycket punkt 6 a, koncernintern försäljning ”anses ha genomförts vid tillämpningen av [denna] artikel på grundval av ett pris [som motsvarar] marknadspriset på transaktionsdagen för den leveransperiod som berörs av transaktionen, såsom det offentliggjorts genom en handelsplattform för energiblock som drivs i Belgien”. En koncernintern transaktion kan dock ske till en lägre kostnad än börspriset (avsaknad av marginal och/eller begränsning av kostnader kopplade till produktion och konsumtion på en gemensam anläggning), eller vara beroende av ett börspris som inte publicerats i Belgien.
- 18 För det andra ska, enligt punkt b i denna bestämmelse ”hela den elvolym som produceras och säljs, men som inte säljs på termin, anses ha sålts till marknadsreferenspris”, som i artikel 2 punkt 40 i ellagen definieras som ett dagligt börspris (och därför är mycket känsligt för prisfluktuationer som kan leda till att taket överskrids oftare och följaktligen till en högre avgift). En elvolym som inte har sålts på termin kan ha sålts på avtalsbasis utan referens till börspriset eller utan referens till det dagliga börspriset.
- 19 För det tredje anges i punkt d i nämnda bestämmelse att ”den volym el som säljs på dagen före-marknaden ska anses ha varit föremål för en transaktion för varje leveransperiod på en timme”. Denna presumtion kan leda till att intäkter som inte realiserats beaktas (se punkt 21 i denna sammanfattning).
- 20 Mot bakgrund av dessa tre presumtioner som är tillämpliga på kullkastandet av den ovannämnda tredje till femte presumtionen, anser klagandena att hela systemet styrs av presumtioner och att det således inte gör det möjligt att beakta de intäkter som faktiskt har erhållits.
- 21 Följden av detta system är således att fiktiva intäkter beaktas, utan att elproducenterna har möjlighet att bevisa sina faktiska intäkter, eftersom dessa presumtioner i slutändan inte kan motbevisas. Presumtionerna leder således till en avgift om taket överskrids en viss dag eller timme under perioden, även om det pris som faktiskt erhållits är ett genomsnittspris som ligger under taket eller ett fast pris som ligger under taket. Det verkliga syftet med detta system är att höja skatten utan att ta hänsyn till de intäkter som faktiskt har realiserats.
- 22 Det tak som införs genom förordning 2022/1854 avser emellertid de intäkter som elproducenterna faktiskt erhållit och ska tillämpas per transaktion. På grund av förordningens tvingande karaktär och direkta effekt samt unionsrättens principer om företräde och effektivitet var CREG skyldig att tillämpa denna förordning och tvungen att åsidosätta de nationella bestämmelser (i förevarande fall presumtionerna) som strider mot unionsrättsliga bestämmelser.
- 23 Enligt CREG är syftet med förordning 2022/1854 att fastställa ett högsta obligatoriskt tak för intäkter från elmarknaden, men utan harmonisering. Medlemsstaterna har därför behållit befogenheten att anta olika åtgärder, vilket de

har gjort, och de antagna åtgärderna varierar avsevärt mellan medlemsstaterna när det gäller takets höjd, tillämpningsperioderna och andra perioder.

- 24 Dessutom föreskrivs i skäl 37 i förordning nr 2022/1854 uttryckligen att medlemsstaterna får använda rimliga uppskattningar för beräkningen av taket för marknadsintäkter.
- 25 Det var detta som lagstiftaren gjorde genom att använda sig av de omtvistade presumptionerna, vilka var nödvändiga, eftersom det inte är tekniskt möjligt att med säkerhet koppla varje elektron elektricitet som matas in i en transaktion till ett pris.
- 26 Detta system leder inte till fiktiva intäkter utan till uppskattningar på grundval av vilka taket för intäkter fastställs, vilket under alla omständigheter är mycket högre än vad producenterna kunde hoppas på att erhålla på marknaden före energikrisen.
- 27 CREG har visserligen inte bestritt att presumptionerna avseende kärnkraftverken faktiskt inte kan motbevisas, men har hävdad att dessa är anpassade till försäljningsstrategier som tidigare valts ut i samförstånd med operatörerna vid de berörda kärnkraftverken och som har tillämpats sedan flera år (för att ta ut avgifter), vilket inte kan anses vara orimligt.
- 28 Övriga presumptioner kan motbevisas enligt artikel 22b.5 andra stycket punkt 6 i ellagen. Om bevisning för de faktiska intäkterna ska läggas fram för hela produktionsanläggningen (det vill säga inte bara för de anläggningar som omfattas av avgiften), är det fråga om ett rimligt krav som syftar till att undvika konstlade överföringar av intäkter mellan anläggningarna. Denna bestämmelse syftar även till att förhindra att gäldenärer som tillhör samma företagsgrupp kringgår avgiften genom att fiktivt föreskriva ett transaktionspris som understiger taket (en strategi som för övrigt föreskrivs i artikel 6.3 i förordning 2022/1854). När det gäller de övriga bestämmelserna i artikel 22b.5 andra stycket punkt 6 i ellagen innebär de inte att fiktiva intäkter ska användas, utan de avser att möjliggöra tillämpningen av avgifter per transaktion.
- 29 Den belgiska staten har tillagt att förordning 2022/1854 i sig inte innehåller någon särskild bestämmelse för beräkning av beloppet för överintäkter och att kommissionen inte har gett någon vägledning i denna fråga, i motsats till vad som föreskrivs i denna förordning. Det ankommer således på medlemsstaterna att fastställa en sådan bestämmelse, och det följer av skäl 37 i förordningen att de för detta ändamål har rätt att använda rimliga uppskattningar, såsom de aktuella presumptionerna.
- 30 Användningen av presumptioner gör det möjligt att lindra de tekniska svårigheter som är förenade med fastställandet av det exakta priset för varje MWh som sålts och levererats under den period då avgiften är tillämplig. Det rör sig också om att minska den administrativa bördan för avgiftsskyldiga och offentliga organ som ansvarar för tillämpningen av avgiften.

- 31 Den hänskjutande domstolen har i sin tur påpekat att medlemsstaterna, på grund av skillnaderna i hur grossistmarknaderna för el är organiserade i medlemsstaterna och de lokala särdragen, genom förordning 2022/1854 har tillerkänts en roll vad gäller genomförandet av taket, vilket innebär att nationella åtgärder vidtas i varje medlemsstat med avseende på denna förordning.
- 32 Den hänskjutande domstolen har i detta hänseende även påpekat att det saknas vägledning från kommissionen om genomförandet av det obligatoriska taket, trots att sådan vägledning föreskrivs i artikel 6.5 i förordning nr 2022/1854.
- 33 Den hänskjutande domstolen har emellertid konstaterat att det system som den belgiska lagstiftaren införde genom artikel 22b i ellagen och som det angripna beslutet grundar sig på i dess förlaga för deklaration av intäkter, som utgör det steg som föregår fastställandet av den avgift som varje gäldenär ska betala, grundar sig på en rad eller en kaskad av presumtioner som gäldenären aldrig helt kan undkomma, vilket medför att gäldenären inte kan deklarera de faktiska intäkter som faktiskt har erhållits. Presumtionerna grundar sig på teoretiska försäljningsstrategier som inte har något samband med producenternas faktiska försäljningsstrategier, medan bestämmelserna i förordning 2022/1854 tyder på att beräkningen av överintäkter ska grundas på de marknadsintäkter som faktiskt erhållits. Den hänskjutande domstolen har i detta hänseende grundat sig på ordalydelsen i följande bestämmelser i nämnda förordning (fetstil tillagd av den hänskjutande domstolen):
- I artikel 2.5 definieras ”marknadsintäkter” som ”**realiserade intäkter** som en producent erhåller i utbyte mot försäljning och leverans av el i unionen, oavsett i vilken avtalsform utbytet sker, inbegripet energiköpsavtal och annan risksäkring mot fluktuationer på grossistmarknaden för el, och exklusive stöd från medlemsstaterna.”
 - I artikel 2.9 definieras ”överintäkter” som ”en positiv skillnad **mellan producenternas marknadsintäkter** per MWh el och det tak för marknadsintäkter på 180 EUR per MWh el som föreskrivs i artikel 6.1.”
 - I artikel 6, med rubriken ”Obligatoriskt tak för marknadsintäkter”, föreskrivs följande:
 - ”1. **Producenters marknadsintäkter** från elproduktion från de källor som avses i artikel 7.1 ska begränsas till högst 180 EUR per MWh producerad el.
 2. Medlemsstaterna ska säkerställa att taket för marknadsintäkter omfattar samtliga marknadsintäkter för producenterna ...”
 - I artikel 7, med rubriken ”Tillämpning av taket för marknadsintäkter på elproducenter”, föreskrivs följande:

”Det tak för **marknadsintäkter** som föreskrivs i artikel 6 ska tillämpas på **marknadsintäkter från försäljning** av el producerad från följande källor:
...”

34 Dessutom förefaller själva filosofin bakom det system som införts, nämligen fastställandet av ett tak för marknadsintäkterna och möjligheten för medlemsstaterna att generera intäkter som överstiger detta tak, nödvändigtvis hänvisa till de intäkter som faktiskt realiserats. Att generera intäkter som inte har realiserats kan tyckas vara en motsägelse.

35 Enligt den hänskjutande domstolen förefaller detta bland annat bekräftas av skäl 30 i förordning 2022/1854, som har följande lydelse:

”Taket för marknadsintäkter bör snarare fastställas för marknadsintäkter än för de totala produktionsintäkterna (inklusive andra potentiella intäktskällor, till exempel inmatningspremier), för att undvika att ett projekts ursprungliga förväntade lönsamhet påverkas avsevärt. Oavsett i vilken avtalsform elhandeln sker, bör **taket för marknadsintäkter endast tillämpas på realiserade marknadsintäkter. Detta är nödvändigt för att undvika att skada producenter som i praktiken inte drar nytta av de nuvarande höga elpriserna** eftersom de har säkrat sina intäkter mot fluktuationer på grossistmarknaden för el. **I den mån befintliga eller framtida avtalsenliga skyldigheter, såsom energiköpsavtal för förnybar energi och andra typer av energiköpsavtal eller terminssäkringar, leder till marknadsintäkter från elproduktion som inte överstiger taket för marknadsintäkter, bör sådana intäkter därför inte påverkas av denna förordning.** Åtgärden att införa ett tak för marknadsintäkter bör därför inte avskräcka marknadsaktörer från att ingå sådana avtalsenliga skyldigheter.” (Fetstil tillagd av den hänskjutande domstolen).

36 Den hänskjutande domstolen konstaterar att skäl 37 däremot har följande lydelse:

”För att säkerställa en effektiv tillämpning av taket för marknadsintäkter bör producenter, mellanhänder och relevanta marknadsaktörer tillhandahålla nödvändiga uppgifter till medlemsstaternas behöriga myndigheter och, i förekommande fall, till systemansvariga och nominerade elmarknadsoperatörer. **Med tanke på det stora antal enskilda transaktioner för vilka medlemsstaternas behöriga myndigheter måste säkerställa efterlevnaden av taket för marknadsintäkter, bör dessa myndigheter kunna använda rimliga uppskattningar för beräkningen av taket för marknadsintäkter.**” (Fetstil tillagd av den hänskjutande domstolen).

37 Förutom att den hänskjutande domstolen inte förstår på vilken grund ett skäl kan åsidosätta bestämmelserna i en förordning, är den fortfarande inte övertygad om att den angivna möjligheten att låta medlemsstaterna använda sig av uppskattningar ger dem rätt att föreskriva ett system som enbart grundar sig på presumtioner som inte kan motbevisas eller som delvis kan motbevisas, men på ett sätt som låter uppgifter som teoretiskt sett fastställts i förväg (som inte kan

motbevisas) av medlemsstaten bestå, utan hänsyn till de intäkter som faktiskt har erhållits.

- 38 Vad gäller CREG:s och den belgiska statens argument avseende tekniska svårigheter och minskningen av gäldenärernas administrativa börda, anser den hänskjutande domstolen att dessa visserligen kan motivera användningen av presumtioner (eller snarare uppskattningar), men att de inte kan förklara den icke-motbevisbara karaktären av dessa presumtioner och att gäldenärerna bör tillåtas att dokumentera sina faktiska försäljningsstrategier och faktiska intäkter, i vart fall i de fall där kopplingen mellan tekniska anläggningar och försäljningsvillkor visar sig vara möjlig.
- 39 Den hänskjutande domstolen har även påpekat att det inte på något sätt framgår av kommissionens rapport att samtliga medlemsstater har antagit ett system som bygger på presumtioner, utan att Belgien förefaller vara relativt isolerat i sitt val.
- 40 Det presumptionssystem som används för att teoretiskt fastställa de intäkter som ligger till grund för beräkningen av avgiften, såsom det som införts genom artikel 22b i ellagen, och som ligger till grund för det angripna beslutet, ger upphov till frågan om hur artiklarna 6, 7 och 8, jämförda med artikel 2.5 och 2.9 i förordning 2022/1854, ska tolkas för att kunna fastställa huruvida dessa bestämmelser tillåter ett sådant system. Den hänskjutande domstolen anser därför att det för att kunna döma i saken är nödvändigt att begära ett förhandsavgörande från EU-domstolen på denna punkt.

Den period som omfattas av det angripna beslutet

- 41 Vissa av klagandena har gjort gällande att det angripna beslutet är rättsstridigt, eftersom det fastställer en förlaga för deklaration och formatet på de handlingar som ska översändas ”för perioden från och med den 1 augusti till och med den 31 december 2022”, trots att det i artikel 22.2 c i förordning 2022/1854 föreskrivs ett intäktstak först från och med den 1 december 2022 (i motsats till förslaget till förordning som gav medlemsstaterna möjlighet att föreskriva en förtida tillämpning).
- 42 De har gjort gällande att en förtida tillämpning av taket utgör ett åsidosättande av den allmänna unionsrättsliga principen om rättssäkerhet och skydd för berättigade förväntningar. Denna förtida tillämpning får dessutom betydande praktiska konsekvenser, eftersom augusti 2022 var den månad då elpriserna nådde sin topp.
- 43 De har tillagt att lagstiftaren inte har angett skälet till att den avsåg att ge förordning 2022/1854 en förtida verkan.
- 44 CREG har svarat att på området för den ekonomiska politiken begränsas Europeiska unionens åtgärder (i förevarande fall rådets åtgärder enligt artikel 122.1 FEUF i händelse av svårigheter med försörjning av vissa produkter, bland annat på energiområdet) till en samordning av den ekonomiska politiken

som inte påverkar medlemsstaternas suveränitet på skatteområdet, vilket innebär att den belgiska nationella lagstiftaren kunde vidta åtgärder på detta område genom att anta en ”kompletterande” åtgärd i enlighet med sitt självbestämmande i skattefrågor.

- 45 För övrigt medför inte förordning 2022/1854 i sig en harmonisering av beskattning av överintäkter, utan den säkerställer enbart en samordning av insatserna från medlemsstaterna, vilka fortsätter att ha ett stort handlingsutrymme för att på ett effektivt sätt lösa situationen, med hänsyn till särdragen på deras nationella energimarknad.
- 46 Den belgiska staten har preciserat att denna förordning inte på något sätt innebär att Belgien förbjöds att vidta skatteåtgärder som var tillämpliga på en period före den 1 december 2022, i förevarande fall perioden från och med den 1 augusti 2022.
- 47 Det är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna att Belgien utövar den egna beskattningsrätten under denna period.
- 48 Den belgiska staten har även hänvisat till artikel 8.1 i förordning 2022/1854, enligt vilken medlemsstaterna får ”bibehålla eller införa åtgärder som ytterligare begränsar marknadsintäkterna för producenter som producerar el från de källor som förtecknas i artikel 7.1, inbegripet möjligheten att göra skillnad mellan olika tekniker, samt marknadsintäkterna för andra marknadsaktörer, inbegripet dem som bedriver elhandel,” och således även utsträcka taket till att omfatta en period före den period som föreskrivs i denna förordning.
- 49 Den omständigheten att den möjlighet till frivillig förtida tillämpning av nämnda förordning som föreskrivs i förslaget till förordning inte togs med i den slutliga texten förklaras av att det inte fanns något behov av en sådan uttrycklig bestämmelse och utgör inte ett bevis för att unionslagstiftaren hade för avsikt att förbjuda en förtida tillämpning av systemet med intäktstak.
- 50 Den hänskjutande domstolen har konstaterat att den period som avses i det angripna beslutet följer av artikel 22b.1 i ellagen, i vilken det föreskrivs att ”det genom denna artikel införs ett tak för de intäkter ... som realiserats mellan den 1 augusti 2022 och den 30 juni 2023 ...” och att det i motiveringen till denna lag anges att denna lag ”säkerställer ett partiellt genomförande av förordning [2022/1854]”, varvid den ”partiella” karaktären av genomförandet framgår av den omständigheten att lagen av den 16 december 2022 endast syftar till att säkerställa genomförandet av förordning 2022/1854 med avseende på elektricitet (kapitel II i denna förordning), och inte med avseende på olja, gas och kol ”(kapitel III i nämnda förordning).
- 51 Den hänskjutande domstolen har påpekat att den belgiska lagstiftaren inte har angett skälet till att den avsåg att fastställa datumet för avgiftens ikraftträdande till en annan tidpunkt än den som föreskrivs i förordning 2022/1854, och att den uppfattning som CREG och belgiska staten har gjort gällande, nämligen att

avgiftssystemet är av hybridkaraktär (nationell åtgärd från den 1 augusti till den 30 november 2022 och därefter genomförande av förordning 2022/1854 från och med den 1 december 2022), inte heller framgår av en granskning av förarbetena.

- 52 Enligt den hänskjutande domstolen kan artikel 22.2 i förordning 2022/1854, som säkerställer samordningen mellan medlemsstaterna genom att fastställa datumet för ikraftträdandet av taket för överintäkter till den 1 december 2022, utgöra hinder för nationella åtgärder som säkerställer genomförandet av systemet från ett tidigare datum.
- 53 Den hänskjutande domstolen har i detta avseende hänvisat till skäl 11 i nämnda förordning, där det anges att ”[i]cke samordnade tak för marknadsintäkter från el från producenter ... kan leda till betydande snedvridningar mellan producenter i unionen”. Den hänskjutande domstolen har även hänvisat till principerna om unionsrättens företräde och effektivitet samt till principen om lojalt samarbete mellan unionen och medlemsstaterna.
- 54 När det gäller artikel 8.1 a i förordning 2022/1854 har den hänskjutande domstolen inte klarlagt huruvida den möjlighet som medlemsstaterna ges att ”bibehålla eller införa åtgärder som ytterligare begränsar marknadsintäkterna för producenter som producerar el” inbegriper möjligheten att genomföra ett system med tak före den dag då förordningen trädde i kraft, eftersom bestämmelserna i förordningen om tak (inbegripet artikel 8) först är tillämpliga från och med den 1 december 2022 till och med den 30 juni 2023.
- 55 Under dessa omständigheter anser den hänskjutande domstolen att det är nödvändigt att anmoda EU-domstolen att tolka artiklarna 6, 7, 8 och 22 i förordning nr 2022/1854, jämförda med principerna om unionsrättens företräde och effektivitet samt principen om lojalt samarbete, för att avgöra huruvida dessa bestämmelser utgör hinder för nationella bestämmelser enligt vilka ett system med tak för elproducenternas överintäkter ska genomföras från en tidigare tidpunkt än den som föreskrivs i denna förordning.

Frågor som har hänskjutits för förhandsavgörande

- 1) Ska artiklarna 6, 7 och 8 i rådets förordning 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna, jämförda med artikel 2.5 och 2.9, mot bakgrund av samtliga skäl i förordningen och jämförda med bland annat artikel 288 FEUF och artikel 6 FEU tolkas så, att de utgör hinder för tillämpningen av sådana nationella bestämmelser som dem i artikel 22b, särskilt punkt 5 andra stycket, i ellagen, i vilka det föreskrivs att det tak som anges i artikel 6 i förordningen ska återspeglas i en avgift på elproducenternas överintäkter, när överskottet av intäkterna i förhållande till det fastställda taket fastställs på grundval av marknadsintäkter som, för vissa anläggningar, fastställs på grundval av presumtioner som inte kan motbevisas om beräkning av teoretiska intäkter (jämför artikel 22b punkt 5 andra stycket punkterna 1 och

- 2 i ellagen) som utgör hinder för den avgiftsskyldige att deklarerera och göra gällande sina faktiska intäkter?
- 2) Ska artiklarna 6, 7 och 8 i rådets förordning 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna, jämförda med artikel 2.5 och 2.9, mot bakgrund av samtliga skäl i förordningen och jämförda med bland annat artikel 288 FEUF och artikel 6 FEU och proportionalitetsprincipen, tolkas så, att de utgör hinder för tillämpningen av sådana nationella bestämmelser som dem i artikel 22b, särskilt punkt 5 andra stycket, i ellagen, i vilka det föreskrivs att det tak som anges i artikel 6 i förordningen ska återspeglas i en avgift på elproducenternas överintäkter, när överskottet av intäkterna i förhållande till det fastställda taket fastställs på grundval av marknadsintäkter som, för vissa anläggningar (jämför artikel 22b.5 andra stycket punkterna 3, 4, 5 och 6), fastställs på grundval av presumtioner som anges kunna motbevisas, men som enbart kan kullkastas dels genom styrkande av deras faktiska intäkter för samtliga av deras anläggningar, inbegripet de anläggningar som inte omfattas av tillämpningsområdet för denna förordning, dels genom användande av vissa presumtioner, vilket följaktligen hindrar dem som ska betala avgiften att deklarerera och göra gällande sina faktiska intäkter?
- 3) Ska artiklarna 6, 7, 8 och 22 i rådets förordning 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna, jämförda med principerna om unionsrättens företräde och effektivitet och principen om lojalt samarbete (artikel 4.3 FEU), särskilt artikel 288 FEUF, och mot bakgrund av skälen i förordningen, tolkas så, att de utgör hinder för tillämpningen av sådana nationella bestämmelser som antagits efter det att nämnda förordning trädde i kraft, såsom artikel 22b.1 i ellagen, införd genom lagen av den 16 december 2022, i vilken det föreskrivs att systemet med tak för de marknadsintäkter som elproducenterna erhållit från och med ett datum före den 1 december 2022, såsom datumet den 1 augusti 2022, ska genomföras?

Ansökan om skyndsam handläggning

- 56 Eftersom den hänskjutande domstolen vid prövningen av de mål som anhängiggjorts vid den, i enlighet med artikel 29a i ellagen, beslutar om interimistiska åtgärder, ansöker den om att målet ska handläggas skyndsamt i enlighet med artikel 105 i domstolens rättegångsregler.